

Lag om kundavgifter för social- och hälso-tjänster

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Lagens syfte

Syftet med denna lag är att främja befolkningens rätt till tillräckliga och jämlika social- eller hälso-tjänster.

2 §. Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs det om avgifterna för de social- och hälso-tjänster som landskapet har organiseringsansvar för, om fastställandet och uttagandet av avgifterna och om avgiftsfria tjänster för kunderna.

3 §. Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *kund* en person som får social- eller hälso-tjänster som landskapet har organiseringsansvar för och en barnfamilj som har rätt till sådan hemservice som avses i 19 § 4 mom. i socialvårdslagen (1301/2014),
- 2) *familj* personer som lever tillsammans i ett gemensamt hushåll i äktenskap eller samboförhållande och deras minderåriga barn som bor i samma hushåll,
- 3) *ombud* kundens lagliga företrädare och en person som handlar med kundens bemyndigande samt kundens anhöriga eller andra närstående i en situation där kunden till följd av nedsatt förmåga till självbestämmande på grund av sjukdom, hög ålder, skada eller någon annan motsvarande orsak inte klarar av att sköta sina kundavgiftsärenden,
- 4) *landskap* landskapet och ett sådant landskapets affärsverk som avses i 52 § i landskapslagen (/),
- 5) *service i hemmet* hemservice enligt 19 § i socialvårdslagen, hemvård enligt 20 § i den lagen och långvarigt i den lagens 21 § avsett stödboende och serviceboende, med undantag för serviceboende med heldygnsomsorg, samt hemsjukvård enligt 25 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) och hemsjukvård enligt 4 mom. i den paragrafen,
- 6) *boendeservice* tjänster enligt 21 § i socialvårdslagen,
- 7) *serviceboende* tjänster enligt 21 § 3 mom. i socialvårdslagen,
- 8) *stödboende* en tjänst enligt 21 § 2 mom. i socialvårdslagen,
- 9) *serviceboende med heldygnsomsorg* en tjänst enligt 21 § 3 mom. i socialvårdslagen i situationer där kunden behöver vård och omsorg dygnet runt,
- 10) *stöd-tjänst* tjänster enligt 19 § 3 mom. i socialvårdslagen,
- 11) *familjevård* sådan familjevård och professionell familjevård enligt familjevårdslagen (263/2015) som ges med stöd av uppdragsavtal,
- 12) *sluten vård* sluten vård enligt 67 § 1 mom. i hälso- och sjukvårdslagen,
- 13) *service på en institution* sådan service på en institution som avses i 22 § i socialvårdslagen,
- 14) *tjänstetimme* en timme som en yrkesutbildad person inom social- eller hälsovården använder för sådana tjänster som avses i denna lag och som skrivits in i kundplanen och beslutet om tjänsten,

- 15) *långvarig sluten vård* på en verksamhetsenhet för slutna vård eller verksamhetsenhet som tillhandahåller service på en institution sådana dygnet runt tillhandahållna social- eller hälso- tjänster vars varaktighet från och med deras början förväntas bli eller vars faktiska varaktighet är minst tre månader, med undantag för sådan medicinsk rehabilitering inom slutna vård som avses i 29 § 2 mom. 7 punkten i hälso- och sjukvårdslagen och sådan anstaltsvård som avses i 57 § i barnskyddslagen (417/2007),
- 16) *kundplan* en klientplan som avses i 39 § i socialvårdslagen, en i klient- och patientlagen (/) 10 § 1 mom. avsedd klientplan och plan för tillhandahållande av tjänsten och i 13 § i den lagen avsedd vårdplan, en i 16 § i lagen om stödande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012), nedan *äldreomsorgslagen*, i 4 § i lagen om särskild service med anledning av funktionshinder (/) och i 30 § barnskyddslagen avsedd handling samt någon annanstans i lag avsedd motsvarande handling,
- 17) *tjänstproducent* landskapets affärsverk enligt 52 § i landskapslagen samt aktiebolag och andra bolag, sammanslutningar, andelslag, stiftelser och självständiga yrkesutövare som producerar socialtjänster enligt 3 § 18 punkten i denna lag och hälso- och sjukvårdstjänster enligt 19 punkten i den paragrafen,
- 18) *socialtjänst* de socialvårdstjänster som nämns i 14 § i socialvårdslagen och yrkesmässig styrning inom det sociala området i samband med ordnandet av dem,
- 19) *hälso- och sjukvårdstjänst* av yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården eller vid en verksamhetsenhet för hälso- och sjukvård vidtagen åtgärd för fastställande av patientens hälsotillstånd eller för återställande eller upprätthållande av patientens hälsa eller en annan motsvarande behandling med medicinska metoder eller med utgångspunkt i läkarvetenskapen,
- 20) *servicehändelse* en kundkontakt, ett kundbesök eller en vårdperiod inom social- eller hälso- vården,
- 21) *terapi* fysioterapi, neuropsykologisk habilitering eller rehabilitering, psykoterapi, näringsterapi, fotvård, talterapi, ergoterapi och annan med dessa jämförbar behandling som förbättrar och upprätthåller funktionsförmågan,
- 22) *distanstjänst* en social- eller hälso- och sjukvårdstjänst där kunden och en yrkesutbildad person inom social- eller hälso- och sjukvården är fysiskt på olika platser och via bild- och ljudförbindelse har kontakt med varandra eller där information och handlingar förmedlas via en nätförbindelse eller på något annat motsvarande sätt för att ge individuell vård eller omsorg,
- 23) *uppehälle* måltider, husrum, städning eller andra motsvarande tjänster som tillgodoser ett normalt livs behov samt de medel och förbrukningsartiklar som används vid tillhandahållandet av tjänsterna.

4 §. Avgift för tjänster

Den kundavgift som avses i denna lag tas ut av det landskap som svarar för ordnandet av tjänsten. För sådan oanvänd eller icke-avbokad tjänst som avses i 33 § kan tjänstproducenten dock ta ut en avgift.

Den avgift som landskapet tar ut av kunden får högst uppgå till beloppet av de kostnader som tjänsten föranleder landskapet.

Om det i denna lag inte föreskrivs om en avgift för en sådan social- eller hälso- och sjukvårdstjänst som omfattas av landskapets organiseringsansvar, är tjänsten avgiftsfri.

5 §. Avgift som sänks eller inte tas ut

Landskapet ska på skriftlig begäran av en kund eller dennas ombud eller på eget initiativ sänka en avgift eller helt låta bli att ta ut den, om uttagandet av avgiften äventyrar förutsättningarna för kundens eller kundens familjs försörjning eller äventyrar uppfyllandet av kundens lagstadgade försörjningsplikt eller övriga underhållsansvar när avgiften har fastställts

- 1) enligt kundens betalningsförmåga för en hälsotjänst,
- 2) för kortvarig sluten vård, eller
- 3) för socialtjänster.

Landskapet kan med stöd av grunderna enligt 1 mom. besluta att också en avgift som ska fastställas för sådana andra tjänster som omfattas av dess organiseringsansvar än i 1 mom. 1–3 punkten avsedda tjänster sänks eller tas inte ut.

När landskapet har fattat det beslut som avses i 2 mom., ska landskapet på skriftlig begäran av kunden eller dennas ombud eller på eget initiativ sänka avgiften eller helt låta bli att ta ut den, om uttagandet av avgiften äventyrar förutsättningarna för kundens eller kundens familjs försörjning eller äventyrar uppfyllandet av kundens lagstadgade försörjningsplikt eller övriga underhållsansvar.

Landskapet ska när det gäller sänkning eller icke-uttagande av avgift i enlighet med 1 och 3 mom. meddela beslutet skriftligen. En anvisning för begäran om omprövning ska fogas till beslutet.

Landskapet ska fatta ett i 1 mom. avsett beslut om att sänka eller inte ta ut en avgift innan utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997) beviljas.

Landskapet ska se till att tjänsteproducenter av de social- och hälsotjänster som omfattas av dess organiseringsansvar informerar kunderna om det som föreskrivs om att sänka eller inte ta ut en avgift i 1–3 mom. Informationen ska ges före den första servicehändelsen eller i samband med den. Om det inte är möjligt att ge informationen före servicehändelsen eller i samband med den, kan informationen lämnas senare, dock senast när avgiften tas ut. Informationen ska ges så att kunden tillräckligt väl förstår dess innehåll. När informationen ges ska kunden få den instans namn och kontaktinformation som kunden vid behov kan begära mer information av.

Tjänsteproducenten ska skriftligen eller muntligen ge kunden personligen den information som avses i 6 mom. Informationen får också ges med hjälp av en elektronisk tjänst som specificerar kunden. Om informationen ges på annat sätt än skriftligen ska kunden också kunna få den skriftligen.

6 §. Uttag av avgift

Landskapet ska ge kunden en skriftlig faktura för avgiften. Av fakturan ska följande uppgifter framgå:

- 1) fakturans datum,
- 2) av vilken kund avgiften tas ut,
- 3) för vilken tjänst avgiften tas ut,
- 4) avgiftens storlek,
- 5) den instans namn och kontaktinformation av vilken kunden vid behov kan begära mer information om fakturan.

En anvisning för begäran om omprövning ska fogas till fakturan.

Kundens integritetsskydd och personliga trygghet ska beaktas när en avgift tas ut.

Det som föreskrivs i 1–3 mom. ska också tillämpas på en tjänsteproducent när denna tar ut en avgift för en oanvänd och icke avbokad tjänst så som föreskrivs i 33 §.

7 §. Beslut om inkomstbunden avgift

Landskapet ska meddela kunden ett skriftligt beslut om inkomstbunden avgift. Av beslutet ska framgå följande uppgifter:

- 1) den tjänsteinnehavare beslutet fattats av och vid vilken tidpunkt,
- 2) den kund som direkt berörs av beslutet,
- 3) den tjänst som beslutet gäller,
- 4) storleken på den avgift som tas ut för tjänsten,
- 5) den persons namn och kontaktinformation av vilken kunden vid behov kan begära mer information om beslutet.

En anvisning för begäran om omprövning ska fogas till beslutet.

2 kap. Avgiftsfria tjänster

8 §. Avgiftsfria socialtjänster

Trots det som föreskrivs någon annanstans i denna lag, är följande socialtjänster avgiftsfria:

- 1) socialt arbete enligt 14 § 1 mom. 1 punkten i socialvårdslagen (1301/2014), social handledning enligt momentets 2 punkt, social rehabilitering enligt momentets 3 punkt, familjearbete enligt momentets 4 punkt, rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor enligt momentets 12 punkt, övervakning av umgänge mellan barn och förälder enligt momentets 13 punkt, stöttat umgänge och övervakade byten enligt 27 § i den lagen samt verksamhet i sysselsättningsyfte för handikappade och arbetsverksamhet för handikappade, med undantag för transporter och måltider, enligt 27 d och 27 e § i socialvårdslagen (710/1982),
- 2) sådana stödåtgärder inom barnskyddets öppenvård som avses i 36 § 1 mom. i barnskyddslagen,
- 3) träning och stöd enligt 6 § 1 mom. 1 punkten i lagen om särskild service med anledning av funktionshinder, personlig assistans enligt momentets 2 punkt, stöd för boende enligt momentets 3 punkt, kortvarig omsorg enligt momentets 5 punkt, verksamhet under dagtid enligt momentets 6 punkt och den hjälp och det stöd som ingår i det stöd för rörligheten som avses i momentets 7 punkt med undantag för stöd för boende när kunden får ersättning för det med stöd av någon annan lag än lagen om särskild service med anledning av funktionshinder,
- 4) uppehälle för en kund under 18 år med funktionsnedsättning i samband med sådan särskild service enligt 6 § 1 mom. 1, 3, 5 och 6 punkten i lagen om särskild service med anledning av funktionshinder som tillhandahålls under en del av dygnet,
- 5) de tjänster som kommunen ska tillhandahålla enligt äktenskapslagen (234/1929), lagen om faderskap (11/2015), adoptionslagen (22/2012), lagen om underhåll för barn (704/1975), lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/1983), lagen om tryggnad av underhåll för barn (580/2008) och lagen om vissa underhållsbidrags bindande vid levnadskostnaderna (583/2008),

- 6) handlingar som har getts till en kund i ärenden som gäller kundens socialvård,
- 7) missbrukarvård som ges som öppen service inom socialvården och missbrukarvård som ges en del av dygnet på en institution, med undantag för sådant därtill hörande uppehålle som avses i 45 § 1 mom.

9 §. Avgiftsfria hälsotjänster

Trots vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag, är följande hälsotjänster avgiftsfria:

- 1) sådan hälsorådgivning och sådana hälsoundersökningar som avses i 13 § i hälso- och sjukvårdslagen med undantag för mun- och tandvårdsåtgärder enligt 17 § 2 mom. i denna lag, sådan screening som avses i 14 § i hälso- och sjukvårdslagen, sådana rådgivningsbyråttjänster som avses i 15 § i den lagen och sådan skolhälsovård som avses i 16 § i den lagen,
- 2) sådan studerandehälsovård som avses i 17 § och sådana hälso- och sjukvårdstjänster för sjömän som avses i 19 § i hälso- och sjukvårdslagen med undantag för tjänster inom öppen sjukvård och mun- och tandvård,
- 3) mentalvårdsarbete enligt 27 § i hälso- och sjukvårdslagen med undantag för sådan sluten vård och habilitering eller rehabilitering som ges som sluten vård samt sådant uppehålle som avses i 45 § 2 mom. i denna lag,
- 4) sådan rådgivning och handledning som gäller rehabilitering och som avses i 29 § 2 mom. 1 punkten i hälso- och sjukvårdslagen, sådan utredning av patientens funktions- och arbetsförmåga och rehabiliteringsbehov som avses i momentets 2 punkt, rehabiliteringsundersökning enligt momentets 3 punkt, hjälpmedelstjänster enligt momentets 5 punkt med undantag för situationer där hjälpmedelsbehovet orsakas av en skada eller yrkessjukdom som ersätts enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015), lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015), lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948), trafikförsäkringslagen (460/2016), patientskadelagen (585/1986) eller en tidigare lag som motsvarar dessa. och anpassningsträning enligt momentets 6 punkt,
- 5) de material som hör till vården och de förbrukningsartiklar som är avsedda för behandling av långvarig sjukdom,
- 6) i 12 § i äldreomsorgslagen avsedda tjänster som främjar välbefinnandet,
- 7) missbrukarvård som ges som öppen sjukvård och missbrukarvård som ges en del av dygnet på en institution, med undantag för sådant därtill hörande uppehålle som avses i 45 § 2 mom.,
- 8) sjukvårdstjänster för kunder under 18 år,
- 9) sjukvårdstjänster för klienter inom långvarigt sådant serviceboende med heldygnsomsorg som avses i 21 § 4 mom. i socialvårdslagen,
- 10) sådan undersökning och behandling inom mun- och tandvården som avses i 17 § 1–3 mom. i denna lag inklusive anknytande åtgärder samt en sådan kunds utgifter för tandregleringsapparater och tandprotetisk behandling vid ett tandtekniskt laboratorium som har frontmannatecken, fronttjänsttecken, fronttecken eller veterantecken eller som har ett i lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig (1039/1997) avsett intyg om deltagande i minröjning,
- 11) sådana vaccinationer som avses i 44 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) och ingår i det nationella vaccinationsprogrammet, sådana allmänna frivilliga vaccinationer som avses i 45 § 1 mom. i den lagen, sådana vaccinationer inom försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet som avses i 46 § i den lagen, sådana obligatoriska vaccinationer som avses i 47 § i den lagen, sådan vaccination av anställda och studerande som avses i 48 § i den

- lagen, undersökning och behandling av sådan allmänfarlig smittsam sjukdom som avses i 4 § 2 mom. i den lagen samt de läkemedel som ordinerats för behandlingen, karantän med stöd av 60 § i den lagen för den som konstaterats eller med fog misstänks ha utsatts för en allmänfarlig smittsam sjukdom, isolering med stöd av 63 § i den lagen av den som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat i en allmänfarlig smittsam sjukdom samt undersökning och vård av den som insjuknat i en sådan övervakningspliktig smittsam sjukdom som avses i 4 § 3 mom. i den lagen samt de läkemedel som ordinerats för vården,
- 12) undersökning och vård av en i 2 kap. i lagen om användning av mänskliga organ, vävnader och celler för medicinska ändamål (101/2001) avsedd givare,
 - 13) av läkare ordinerad patientförflyttning som inte hör till den prehospitaleda akutsjukvården från en enhet för slutenvård till en annan enhet för slutenvård, en enhet för serviceboende med heldygnsomsorg eller kundens hem,
 - 14) ett läkarintyg eller läkarutlåtande som kunden behöver för erhållande av vård, habilitering eller rehabilitering, läkemedelsersättning med stöd av 5 kap. i sjukförsäkringslagen (1224/2004) eller för påvisande av behovet av sådan kortvarig sjukledighet vars varaktighet är högst den självrisktid som avses i 8 kap. 7 § 1 och 2 mom. i sjukförsäkringslagen.

Av en kund som får den service som avses i 1 mom. kan dock de avgifter som avses i 32, 33 och 50 § tas ut samt belopp enligt de utgifter som avses i 17 § 4 mom. och 52 §.

3 kap. Avgiftstak

10 §. Avgiftstak

Maximibeloppet av kundavgifter (*avgiftstak*) är 683 euro per kalenderår för kunden. Efter det att avgiftstaket har nåtts är de tjänster taket gäller avgiftsfria för kunden till slutet av kalenderåret i fråga. Landskapet kan dock efter det att avgiftstaket har nåtts ta ut den avgift som föreskrivs i 25 § 1 mom. och 26 § 1 mom.

11 §. De tjänster som räknas in i avgiftstaket

Vid beräkningen av det sammanlagda beloppet av de avgifter som tagits ut av kunden, beaktas avgifter som har tagits ut under kalenderåret för

- 1) öppen sjukvård,
- 2) poliklinikbesök,
- 3) dagkirurgiska ingrepp,
- 4) besök och vårdåtgärder inom mun- och tandvården med undantag för utgifter för tandregleringsapparater och tandprotetisk behandling vid ett tandtekniskt laboratorium,
- 5) vårdåtgärder inom specialiserad sjukvård som hänför sig till mun och käkar,
- 6) terapi,
- 7) vård i serie,
- 8) tillfällig hemsjukvård,
- 9) tillfällig hemsjukhusvård,
- 10) kortvarigt serviceboende med heldygnsomsorg,
- 11) kortvarig slutenvård och kortvarig service på en institution,
- 12) vård en del av dygnet inom slutenvård eller på en institution,

- 13) en sådan period av medicinsk rehabilitering inom slutenvård som avses i 29 § 2 mom. 7 punkten i hälso- och sjukvårdslagen för en person med funktionsnedsättning,
- 14) prehospitalkvård,
- 15) sådana distanstjänster som avses i 13, 19, 20, 22 och 23 §.

Följande avgifter inkluderas inte i avgiftstaket:

- 1) avgifter som ersätts med stöd av lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015), lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015), lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948), trafikförsäkringslagen (460/2016) eller patientskadelagen (585/1986) eller avgifter för vård som ersätts med stöd av en motsvarande tidigare lag,
- 2) avgifter som tas ut av en person som inte har någon hemkommun i Finland, med undantag för avgifter som har tagits ut av en person som med stöd av en internationell överenskommelse som är bindande för Finland har rätt till social- och hälso- och sjukvårdstjänster under samma förutsättningar som en person som är bosatt i Finland.

Avgifter som tagits ut för tjänster som utnyttjats av en kund under 18 år beaktas tillsammans med de avgifter föräldrarna eller någon annan vårdnadshavare har betalat. Tjänsterna är då i enlighet med 10 § avgiftsfria för alla dem vars avgifter beaktas tillsammans.

12 §. Uppföljning av avgifter

Landskapet ska ha uppföljning av kundens avgiftstak. Landskapet ska också meddela kunden skriftligen när avgiftstaket har nåtts.

När kunden flyttar och bosätter sig i en kommun i ett annat landskap, ska det tidigare landskapet överlämna till det nya landskapet informationen om det totala beloppet av de avgifter som kunden betalat under kalenderåret i fråga och som räknas in i avgiftstaket.

4 kap. Jämnstora avgifter

13 §. Öppensjukvård vid social- och hälsocentral

Landskapet kan vid icke-brådskande öppen sjukvård på social- och hälsocentralen ta ut högst 20,60 euro per besök på en läkares mottagning och högst 11,40 euro per besök på en sjukskötares mottagning. För besök av samma orsak kan endast en avgift per kalenderdygn tas ut av kunden. Om kunden av samma orsak besöker både en sjukskötares och en läkares mottagning under samma kalenderdygn, kan endast en avgift för läkares mottagning tas ut av kunden.

För ett besök på en mottagning hos en läkare med en sådan medicinsk specialitet som avses i 18 § 2 mom. i lagen om kundens valfrihet inom social- och hälsovården (/), nedan *valfrihetslagen*, kan högst 41,20 euro per besök tas ut.

För sådan brådskande hälso- och sjukvård som avses i 9 § i valfrihetslagen och som tillhandahålls av en läkare kan högst 41,20 euro per besök tas ut.

För icke-brådskande öppen sjukvård som tillhandahålls som distanstjänst kan en avgift enligt 1 mom. tas ut och för brådskande hälso- och sjukvård som tillhandahålls som distanstjänst en avgift enligt 3 mom.

Om kunden efter att ha undersökts och vårdats av en läkare omedelbart remitteras till en poliklinik eller vårdavdelning på ett sjukhus för undersökning eller vård, kan inte de avgifter som föreskrivs i 1–3 mom. tas ut av honom eller henne.

14 §. Besök på sjukhuspoliklinik

Landskapet kan ta ut högst 41,20 euro per besök av en kund som undersöks eller vårdas på en sjukhuspoliklinik.

För sådan brådskande hälso- och sjukvård som avses i 9 § i valfrihetslagen och som tillhandahålls av en läkare kan högst 41,20 euro tas ut per besök.

Om kunden efter att ha undersökts på en poliklinik omedelbart remitteras till ett sjukhus för vård, får inte den avgift som föreskrivs i 1 och 2 mom. tas ut av honom eller henne.

15 §. Undersökningar inom öppen sjukvård och vid poliklinikbesök

För nödvändiga undersökningar med direkt anknytning till de tjänster som avses i 13 och 14 § får ingen avgift tas ut.

16 §. Dagkirurgiskt ingrepp

Trots vad som föreskrivs i 14 §, kan landskapet av en kund ta ut för ett dagkirurgiskt ingrepp som görs i en operationssal och som kräver allmän anestesi, omfattande bedövning eller intravenös medicinerings högst 135,10 euro.

Om en kund som undergått ett dagkirurgiskt ingrepp på grund av en komplikation eller av någon motsvarande orsak upptar vårdplatsen till följande dygn kan av kunden i fråga utöver den i 1 mom. föreskrivna avgiften tas ut den vårddygnavgift som avses i 26 §.

17 §. Mun- och tandvård

För undersökning och vård vid en enhet för mun och tandvård kan landskapet ta ut av en grundavgift på högst 10,20 euro per besök en kund när vården ges av en munhygienist. För tandläkarvård kan en grundavgift för besök på högst 13,10 euro per besök tas ut och för specialisttandvård högst 19,20 euro per besök.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. kan landskapet ta ut för undersökning och vård enligt gällande åtgärdsklassificering inom hälso- och sjukvården för munhygieniska åtgärder högst följande avgifter av kunden:

1) bilddiagnostiska undersökningar

a) tandbild 8,40 euro,

b) panoramaröntgen av käkarna och hela tanduppsättningen 18,90 euro,

2) åtgärder inom förebyggande vård som hänför sig till främjande av munhälsa enligt grupp SC i åtgärdsklassificeringen 8,40 euro per besök,

3) undersökningar, granskningar av tänder och vård av sjukdom enligt åtgärdsklassificeringens svårighetsklass, med undantag för de i 4 punkten angivna protetiska åtgärderna

a) 8,40 euro för en åtgärd i svårighetsklass 0–2,

b) 18,90 euro för en åtgärd i svårighetsklass 3 och 4,

c) 37,50 euro för en åtgärd i svårighetsklass 5–7,

d) 54,90 euro för en åtgärd i svårighetsklass 8–10,

e) 77,00 euro för en åtgärd i svårighetsklass 11 eller högre,

4) tandprotetiska åtgärder

a) rebasering av tandprotes 54,90 euro,

b) reparation av tandprotes 37,50 euro,

c) protes med akryldelar och helprotes 183,50 euro,

d) kronor och bryggor 183,50 euro per tand,

e) skeletterad protes 222,70 euro.

Utöver vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. kan landskapet ta ut tandtekniska utgifter för tandregleringsapparater och tandprotetisk behandling högst enligt de faktiska kostnaderna.

Om en kund genom hantering som strider mot bruksanvisningar eller av uppenbar vårdslöshet har orsakat att en tandregleringsapparat, bettskena, tandprotes eller någon annan motsvarande apparat har skadats eller försvunnit, kan landskapet högst enligt de faktiska kostnaderna ta ut ett belopp enligt utgifterna för anskaffning av en ny apparat eller reparation av den skadade av kunden. Även av en kund under 18 år kan ett belopp enligt utgifterna tas ut, om det inte kan anses oskäligt.

18 §. Vårdåtgärder inom den specialiserade sjukvården vid mun- och tandvårdsenheter

För vårdåtgärder inom specialiserad sjukvård som hänför sig till mun och käkar vid mun- och tandvårdsenheter kan landskapet i stället för den avgift som föreskrivs i 17 § av kunden ta ut högst 41,20 euro per besök, om orsaken till undersökningen och behandlingen är

a) utvecklingsstörning i tänderna, käkarna eller ansiktet,

b) grav, funktionshämmande, omfattande, medfödd utvecklingsstörning eller avsaknad av tänder,

c) smärttillstånd i huvud- och käkregionen,

d) strålbehandling av hals- och huvudregionen, cytostatikabehandling,

e) sådana vårdåtgärder inom den specialiserade sjukvård som hänför sig till mun och käkar som är nödvändiga vid behandling av någon annan sjukdom än en tandsjukdom.

För ett dagkirurgiskt ingrepp som görs i en operationssal med stöd av grunderna enligt 1 mom. och som kräver allmän anestesi, omfattande bedövning eller intravenös medicinering kan dock högst 135,10 euro tas ut. Om en kund, som undergått ett dagkirurgiskt ingrepp, på grund av en komplikation eller av någon motsvarande orsak upptar en vårdplats till följande dygn, kan av kunden dessutom tas ut den vårddygnavgift som avses i 26 §.

19 §. Terapi

För individuell terapi, med undantag för psykoterapi, kan landskapet ta ut högst 11,40 euro per besök av en kund.

För terapi som ges som distanstjänst kan en avgift enligt 1 mom. tas ut.

20 §. Vård i serie

För vård i serie kan landskapet ta ut högst 11,40 euro per vårdtillfälle av en kund. Med vård i serie avses att vården upprepas minst tre gånger med högst fem veckors mellanrum.

För vård i serie som ges som distanstjänst kan en avgift enligt 1 mom. tas ut.

21 §. Tillfällig hemservice

För hemservice enligt 19 § i socialvårdslagen kan landskapet ta ut högst 12 euro per besök när besöket varar högst två timmar och 20 euro per besök när besöket varar över två timmar. Som avgift kan dock högst 30 euro per kalenderdygn tas ut.

För tillfällig hemservice som ges som distanstjänst kan en avgift enligt 1 mom. tas ut.

22 §. Tillfällig hemsjukvård

För tillfällig sådan hemsjukvård som avses i 25 § 1 mom. i hälso- och sjukvårdslagen kan högst 18,90 euro tas ut för läkares eller tandläkares hembesök och högst 12 euro för hembesök av någon annan person.

För tillfällig hemsjukvård som ges som distanstjänst kan en avgift enligt 1 mom. tas ut.

För tillfällig hemsjukvård får inte av en kund som får fortgående hemsjukvård med stöd av 35 § en separat avgift tas ut.

23 §. Tillfällig hemsjukhusvård

För tillfällig sådan hemsjukhusvård som avses i 25 § 2 mom. i hälso- och sjukvårdslagen kan landskapet ta ut en poliklinikavgift enligt 14 §. För vård som ges i serie får dock tas ut högst en avgift enligt 20 §. Avgiften får tas ut högst en gång per kalenderdygn.

För hemsjukhusvård som ges som distanstjänst kan en avgift enligt 1 mom. tas ut.

24 §. Kortvarig familjevård

Landskapet kan av en kund som får kortvarig sådan familjevård som avses i 3 och 4 § i familjevårdslagen, med undantag för kunder som får familjevård med stöd av barnskyddslagen eller lagen om särskild service med anledning av funktionsnedsättning, ta ut högst 25 euro för påbörjat kalenderdygn. För service som tillhandahålls en del av dygnet kan högst hälften av ovannämnda avgift tas ut.

25 §. Kortvarig boendeservice

För kortvarigt serviceboende med heldygnsomsorg kan landskapet ta ut högst 40 euro per påbörjat kalenderdygn av kunden. Den avgift som tas ut efter det att avgiftstaket har nåtts får vara högst 20 euro per påbörjat kalenderdygn. För service som tillhandahålls en del av dygnet kan det tas ut en avgift på högst 20 euro.

För annat kortvarigt serviceboende med heldygnsomsorg än sådant kortvarigt serviceboende med heldygnsomsorg som avses i 1 mom. kan landskapet ta ut högst 30 euro per påbörjat kalenderdygn av kunden. För service som tillhandahålls en del av dygnet kan högst hälften av ovannämnda avgift tas ut.

26 §. Kortvarig sluten vård eller kortvarig service på en institution

Av en kund inom kortvarig sluten vård eller kortvarig service på en institution kan landskapet för psykiatrisk vård ta ut högst 22,50 euro för ett påbörjat kalenderdygn och för annan kortvarig sluten vård eller kortvarig service på en institution högst 48,90 euro för ett påbörjat kalenderdygn. Den avgift som tas ut efter det att avgiftstaket har nåtts får vara högst 22,50 euro per påbörjat kalenderdygn.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom., kan landskapet av en kund ta ut en avgift för en period av sådan observation som avses i 10 § i mentalvårdslagen (1116/1990) endast om det i fråga om den som tagits in för observation fattas ett sådant beslut om vård oberoende av egen vilja som avses i 8 § i den lagen.

27 §. Vård under en del av dygnet

Om det på grund av vård- eller omsorgsrelaterade skäl är ändamålsenligt att klienten i enlighet med klientplanen får sådan sluten vård eller sådan service på en institution som avses i 26 § 1 mom. endast en del av dygnet, kan landskapet av klienten ta ut högst hälften av den avgift som föreskrivs i det nämnda momentet.

28 §. Förflyttning av kunden mellan tjänster

Om klienten förflyttas från en enhet för boendeservice, sluten vård eller service på en institution till en annan enhet för boendeservice, sluten vård eller service på en institution under samma kalenderdygn, får landskapet inte av klienten ta ut en avgift för den dag då klienten lämnar enheten.

29 §. Medicinsk rehabilitering

För sådan rehabilitering inom sluten vård som avses i 29 § 2 mom. 7 punkten i hälso- och sjukvårdslagen och som ges personer med funktionsnedsättning kan landskapet ta ut högst 16,90 euro per påbörjat kalenderdygn av kunden.

30 §. Tjänster när personer som vårdar en anhörig eller närstående är lediga

För de tjänster som landskapet tillhandahåller en vårdbehövande under sådan i 4 § 1 mom. i lagen om stöd för närståendevård (937/2005) avsedd ledighet för närståendevårdare och som ersätter den vård och omsorg som närståendevårdaren ger kan landskapet av den vårdbehövande ta ut en avgift på högst 11,40 euro per dygn trots vad som föreskrivs någon annanstans i lag.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om avgift för tjänster under närståendevårdares ledighet tillämpas också på den avgift som tas ut för de tjänster som ska ordnas under den i 27 b § 1 mom. i socialvårdslagen avsedda ledigheten för personer som vårdar en anhörig eller närstående.

Om tjänsten enligt en bestämmelse i denna lag är helt eller delvis avgiftsfri för en klient, ska bestämmelsen också tillämpas på de tjänster som avses i 1 och 2 mom. Bestämmelsen om att de tjänster som inkluderas i avgiftstaket är avgiftsfria för klienten under kalenderåret i fråga efter det att avgiftstaket nåtts, tillämpas dock inte på de tjänster som avses i 1 och 2 mom.

31 §. Prehospital akutsjukvård

Landskapet kan av en kund ta ut högst 25 euro för sådan prehospital akutsjukvård som avses i 40 § 1 mom. 1 punkten i hälso- och sjukvårdslagen och därtill eventuellt hörande patienttransport till en vårdenhet. En kundavgift kan tas ut för prehospital akutsjukvård också när en enhet inom den prehospitala akutvården har utfört hos patienten en vårdbedömning och patienten hänvisas till någon annan social- och hälso-tjänst.

32 §. Läkarintyg och läkarutlåtande

Trots vad som föreskrivs i 9 § 12 punkten, kan landskapet av kunden ta ut för en läkares eller tandläkares intyg eller utlåtande beroende på typen av intyg eller utlåtande högst 50,80 euro. För läkarintyg som behövs för att få eller behålla den körrätt som avses i körkortslagen (386/2011) kan emellertid högst 61,00 euro tas ut. Av en kund under 18 år kan avgiften också tas ut.

33 §. Oanvända eller icke-avbokade tjänster

Om kunden eller kundens ombud har bokat en mottagningstid vid en hälso- och sjukvårdstjänst eller har bokat en kortvarig vårdtjänst- eller boendeserviceplats inom social- eller hälsovården och kunden utan godtagbart skäl och utan att ha avbokat den bokade tiden eller platsen inte har kommit vid bokad tid till mottagningen eller den berörda enheten, kan tjänsteproducenten ta ut högst 50,80 euro av kunden. Även av en kund under 18 år kan avgiften tas ut, om det inte kan anses oskäligt.

Om kunden utan godtagbart skäl inte har kommit vid för kunden bokad tid till mottagningen eller den för kunden ansökta och beviljade kortvariga vårdtjänst eller boendeservice och den tid eller plats som har bokats för kunden inte har avbokats på förhand, kan tjänsteproducenten ta ut högst 50,80 euro av kunden. Även av en kund under 18 år kan avgiften tas ut, om det inte kan anses oskäligt.

5 kap. Avgifter som fastställs enligt betalningsförmågan

34 §. Uttag av avgift enligt betalningsförmågan

För fortgående och regelbunden eller långvarig tjänst som tillhandahålls hemma samt för långvarig familjevård, serviceboende med heldygnsomsorg och slutna vård kan landskapet av en kund ta ut en avgift som fastställs enligt betalningsförmågan.

Maakunnan on maksun suuruudesta päättäessään otettava huomioon asiakkaan perhesuhteista. När landskapet bestämmer storleken på avgiften ska det beakta omständigheter till följd av kundens familjeförhållanden och omständigheter som påverkar kundens betalningsförmåga samt vad som i lagen om underhåll för barn föreskrivs om barnets rätt till underhåll.

När landskapet bestämmer storleken på avgiften ska det beakta kundens inkomster och avdragen från inkomsterna enligt vad som föreskrivs i denna lag.

35 §. Service i hemmet

För fortgående och regelbunden eller långvarig service som tillhandahålls i hemmet kan landskapet ta ut en månadsavgift, som fastställs enligt antal tjänstetimmar, kundens betalningsförmåga och familjens storlek.

Avgiften kan uppgå till högst det belopp av de månadsinkomster som överskrider inkomstgränsen som betalningsprocenttalet enligt 5 mom. anger. Endast hela tjänstetimmar beaktas när avgiften fastställs.

Inkomstgränserna är följande:

Familjens storlek, antal personer	1	2	3	4	5	6
Inkomstgräns, euro per månad	690	1 224	1 724	2 150	2 528	2 885

När antalet personer är större än sex höjs inkomstgränsen med 350 euro för varje därpå följande person.

Betalningsprocenttalen är följande:

	Betalningsprocent enligt familjens storlek					
Hela tjänstetimmarna per månad	1	2	3	4	5	6 personer eller mer
4 timmar eller mindre	8,00	7,00	6,00	6,00	6,00	6,00
5	10,00	8,75	7,50	7,50	7,50	7,50
6	12,00	10,50	9,00	9,00	9,00	9,00
7	14,00	12,25	10,50	10,50	10,50	10,50
8	16,00	14,00	12,00	12,00	12,00	12,00
9	17,00	14,75	12,50	12,50	12,50	12,00
10	18,00	15,50	13,00	13,00	13,00	12,00
11	19,00	16,25	13,50	13,50	13,50	12,00
12	20,00	17,00	14,00	14,00	14,00	12,00
13	21,00	17,75	14,50	14,50	14,00	12,00
14	22,00	18,50	15,00	15,00	14,00	12,00
15	23,00	19,25	15,50	15,50	14,00	12,00
16	24,00	20,00	16,00	16,00	14,00	12,00
17	24,50	20,50	16,50	16,00	14,00	12,00
18	25,00	21,00	17,00	16,00	14,00	12,00
19	25,50	21,50	17,50	16,00	14,00	12,00
20	26,00	22,00	18,00	16,00	14,00	12,00
21	26,50	22,50	18,50	16,00	14,00	12,00
22	27,00	23,00	19,00	16,00	14,00	12,00
23	27,50	23,50	19,00	16,00	14,00	12,00
24	28,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
25	28,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
26	29,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
27	29,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
28	30,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
29	30,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
30	31,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
31	31,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
32	32,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
33	32,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
34	33,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
35	33,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
36	34,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
37	34,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
38 eller mer	35,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00

För service i hemmet som tillhandahålls som distanstjänst kan en avgift enligt 1–5 mom. tas ut.

För de stödtjänster som ingår i servicen i hemmet och inte ingår i månadsavgiften och för de tjänster som anknyter till serviceboendet och inte ingår i månadsavgiften kan landskapet ta ut en avgift i enlighet med 44 §.

36 §. De inkomster som avgiften för service i hemmet utgår från

Landskapet ska beakta som i 35 § avsedd månadsinkomst kundens och kundens makes fortgående eller årligen återkommande skattepliktiga förvärvs- och kapitalinkomster och skattefria inkomster samt i 40 § avsedd kalkylerad inkomst av skog. Från inkomsterna ska avdrag enligt 41 § dras av.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom., kan som skattepliktiga inkomster beaktas en persons eller familjs skattepliktiga motsvarande inkomster som har fastställts vid den senast verkställda beskattningen, höjda med de procenttal som skattestyrelsen årligen fastställer i sina beslut om beräkningsgrunderna för förskottsuppbörden.

Som inkomst beaktas inte skattefria sociala förmåner enligt 92 § i inkomstskattelagen (1535/1992) med undantag för underhållsstöd och vårdbidrag för pensionstagare. Det veterantillägg som betalas ut som en del av vårdbidraget för pensionstagare beaktas inte som inkomst.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom., beaktas understöd och hederpris som inkomst till den del de är skattepliktiga inkomst enligt 82 § 2 mom. i inkomstskattelagen.

Varierar inkomsterna, beaktas som månadsinkomst den genomsnittliga månadsinkomsten under det föregående året.

37 §. Långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och långvarig sluten vård

Av kunder inom långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och långvarig sluten vård kan landskapet ta ut en avgift som kan vara högst 85 procent av det som avses som kundens inkomst i denna lag.

Om kunden omedelbart innan långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg eller långvarig sluten vård har inletts har levt i gemensamt hushåll i äktenskap eller samboförhållande och hans eller hennes inkomster är större än makens inkomster, fastställs avgiften på basis av makarnas sammanräknade inkomster. Den avgift som landskapet tar ut av en kund inom långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg eller långvarig sluten vård kan vara högst 42,5 procent av makarnas sammanräknade inkomster. Om båda makarna är inom långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg eller långvarig sluten vård, fastställs avgiften enligt vad som föreskrivs i 1 mom.

När landskapet tar ut en avgift ska det se till att kunden har ett belopp för personligt bruk, som vid långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg ska vara minst 160 euro per månad och vid långvarig sluten vård minst 108 euro per månad.

38 §. De inkomster som avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg eller långvarig sluten vård utgår från

Landskapet ska beakta som i 37 § 1 mom. avsedd inkomst kundens och som i 37 § 2 mom. avsedd inkomst kundens och kundens makes fortgående eller årligen återkommande inkomster efter förskottsinnehållning och förskottsbetalning och skattefria inkomster samt i 39 § avsedd kalkylerad skogsinkomst. Från inkomsterna ska avdrag enligt 40 § dras av.

Som inkomst beaktas inte skattefria sociala förmåner enligt 92 § i inkomstskattelagen med undantag för handikappbidrag och vårdbidrag för pensionstagare. Det veterantillägg som betalas ut som en del av vårdbidraget för pensionstagare beaktas inte som inkomst. Sådant underhåll för barn som avses i 4 § i lagen om underhåll för barn beaktas inte heller som inkomst.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom., beaktas understöd och hederpris som inkomst till den del de är skattepliktig inkomst enligt 82 § 2 mom. i inkomstskattelagen.

Varierar kundens inkomster, beaktas som månadsinkomst den genomsnittliga månadsinkomsten under det föregående året.

39 §. Långvarig familjevård

Landskapet kan av en kund som får långvarig sådan familjevård dygnet runt som avses i 3 och 4 § i familjevårdslagen ta ut en avgift enligt bestämmelserna i 37 och 38 § med undantag för kunder som får familjevård med stöd av barnskyddslagen eller lagen om särskild service med anledning av funktionshinder. När landskapet tar ut en avgift ska det se till att klienten har ett belopp på minst 200 euro per månad för personligt bruk.

40 §. Kalkylerad inkomst av skog

Utöver vad som föreskrivs i 36 och 38 § ska landskapet beakta som kalkylerad inkomst av skog den enligt 7 § 3 mom. i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) fastställda genomsnittliga årliga avkastningen för skog per hektar multiplicerad med arealen skogsmark. Från detta belopp dras det av 10 procent och räntorna från skogsbruket.

Landskapet ska på kundens eller kundens ombuds yrkande sänka den kalkylerade inkomsten av skog, om nettoppeningvärdet av den lägenhetsbestämda årliga avverkningsmöjligheten enligt Finlands skogscentrals eller skogsvårdsföreningens utlåtande är minst 10 procent lägre än inkomsten av skog. Sänkningen motsvarar skillnaden mellan inkomsten av skog och nettoppeningvärdet av den möjliga avverkningen.

41 §. Avdrag från inkomsterna

Landskapet ska när det bestämmer storleken på den avgift som fastställs enligt kundens betalningsförmåga dra av följande avdrag från de inkomster som avgiften grundar sig på:

- 1) fastställt underhållsbidrag som ska betalas av kunden,
- 2) sådan gottgörelse till skiftesman eller som förordnats av domstol som avses i lagen om upplösning av sambos gemensamma hushåll (26/2011) och som kunden ska betala i pengar,
- 3) andra motsvarande kostnader som följer av kundens faktiska familjeförhållanden,
- 4) förmån (sytning) som av kunden ska betalas i pengar och som i samband med överlåtelse av en fastighet har förbehållits för viss tid eller på livstid,

- 5) grundavgiften för det arvode för intressebevakaren som med stöd av 44 § 5 mom. i lagen om förmyndarverksamhet (442/1999) har förordnats av en domstol eller förmyndarmyndigheten.

Avdrag enligt 1 mom. 1 punkten görs dock inte, om den som är mottagare av underhållsbidraget är make till kunden och makarna har levt i gemensamt hushåll omedelbart innan det långvariga serviceboendet med heldygnsomsorg eller den långvariga slutna vården inleddes.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. dras före förflyttningen till långvarig boendeservice eller slutna vård kundens faktiska boendeutgifter av från inkomsterna enligt följande:

- 1) nödvändiga och skäligen utgifter för ägarbostad under de senaste sex månaderna,
- 2) hyran för hyresbostaden under den uppsägningstid för hyresgästen som avses i 52 § i lagen om hyra av bostadslägenhet (481/1995),
- 3) det bruksvederlag för tre månader för en bostadsrättsbostad som avses i 16 § i lagen om bostadsrättsbostäder (650/1990).

42 §. Avdrag från inkomsterna vid fastställande av avgift för serviceboende med heldygnsomsorg

Utöver vad som föreskrivs i 41 § ska landskapet vid bestämmandet av storleken på den avgift som fastställs enligt klientens betalningsförmåga dra av från de inkomster som avgiften grundar sig på boendeutgifterna för serviceboende med heldygnsomsorg, från vilka det bostadsbidrag som betalas med statliga medel har dragits av.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. dras från inkomsterna av kostnaderna för de läkemedel, kliniska näringspreparat och bassalvor som förskrivits av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården och som klienten har rätt att få ersättning för med stöd av sjukförsäkringslagen. Läkemedelskostnaderna dras av enligt klientens faktiska läkemedelskostnader från de inkomster som fastställandet av avgiften utgår från, dock högst till beloppet av den årssjälvrisk som avses i 5 kap. 8 § i sjukförsäkringslagen. Kostnaderna för andra läkemedel, klinisk näringspreparat och bassalvor än de som är ersättningsgilla enligt sjukförsäkringslagen dras av på ansökan av klienten eller klientens ombud till den del som den yrkesutbildade personen inom hälso- och sjukvården som har förskrivit dem har bedömt dem som nödvändiga för klientens hälsa.

43 §. Fastställande av avgift

Landskapet fattar tills vidare beslut om den avgift som fastställs enligt betalningsförmågan. Avgiften ska dock justeras när

- 1) kundens eller kundens familjs betalningsförmåga har förändrats väsentligt,
- 2) familjens förhållanden har förändrats,
- 3) avgiften visar sig vara felaktig, eller
- 4) den kundplan enligt 3 § 16 punkten som utarbetats för kunden ändras så att den påverkar kundavgiften.

Om beslutet om fastställande av avgift har byggts på felaktiga uppgifter som kunden eller kundens ombud har lämnat, kan avgiften rättas retroaktivt för högst ett år.

6 kap. Övriga avgifter

44 §. *Stödtjänster och boendeservicerelaterade tjänster*

Landskapet kan av klienten ta ut en skälig avgift för måltids-, klädvårds-, bad-, städ- och trygghets-tjänster, tjänster som främjar delaktighet och socialt umgänge samt för andra motsvarande tjänster som stöder boendet. För tjänster i samband med serviceboende med heldygnsomsorg får dock ingen separat avgift tas ut.

45 §. *Uppehälle i samband med sociala insatser eller öppen vård*

Trots vad som föreskrivs i 8 § kan landskapet av en klient ta ut en skälig avgift för sådant uppehälle som fås i samband med sådant mentalvårdsarbete och sådan missbrukarvård som sker i form av sociala insatser.

Trots vad som föreskrivs i 9 § kan en skälig avgift också tas ut för sådant uppehälle som fås i samband med sådan psykisk vård och sådan missbruksbehandling som tillhandahålls som öppen sjukvård.

46 §. *Uppehälle i samband med särskild service med anledning av funktionshinder*

Landskapet kan ta ut en skälig avgift för uppehälle i samband med träning och stöd enligt 6 § 1 mom. 1 punkten i lagen om särskild service med anledning av funktionshinder, stöd för boende enligt momentets 3 punkt, kortvarig omsorg enligt momentets 5 punkt och verksamhet under dagtid enligt momentets 6 punkt.

För uppehälle för en kund under 18 år med funktionsnedsättning i samband med service som tillhandahålls under en del av dygnet får dock ingen avgift tas ut.

47 §. *Barnskydd*

Om det med hänsyn till förutsättningarna för familjens försörjning är motiverat, kan landskapet trots vad som föreskrivs i 8 § 2 punkten av barnets föräldrar ta ut en avgift som får vara högst lika stor som det underhållsbidrag som fastställs med stöd av 1–3 § i lagen om underhåll för barn, för sådan familjevård, sluten vård eller boendeservice som har tillhandahållits barnet eller den unga personen som sådan stödåtgärd inom öppenvården som avses i 36 § i barnskyddslagen, som sådan vård utom hemmet som avses i 49 § i den lagen eller som sådan eftervård som avses i 76 § i den lagen. Avgiften delas mellan föräldrarna i enlighet med deras förmåga att underhålla barnet på det sätt som föreskrivs i 2 § 1 mom. i lagen om underhåll för barn.

Landskapet kan ta ut det underhållsbidrag som betalas ut till barnet eller den unga personen för den period han eller hon får sådan familjevård, sluten vård eller boendeservice som avses i 1 mom. och använda underhållsbidraget för att ersätta kostnaderna för den nämnda tjänsten.

Utöver vad som föreskrivs i 2 mom. kan landskapet ta ut de inkomster, ersättningar eller fordringar som betalas ut till barnet eller den unga personen och använda dem för att på det sätt som föreskrivs i 54 § ersätta kostnaderna för sådan familjevård, sluten vård eller boendeservice som avses i 1 mom.

Den avgift som med stöd av 2 och 3 mom. tas ut av barnet eller den unga personen kan vara sammanlagt högst 1 857,90 euro per månad. Avgiften får dock inte överstiga kostnaderna för att produ-

cera tjänsten. Landskapet ska vid uttagandet av avgiften se till att ett belopp enligt 77 § i barnskyddslagen varje kalendermånad reserveras i syfte att hjälpa barnet eller den unga personen att klara sig själv.

48 §. Boende för barn med funktionsnedsättning någon annanstans än med den egna familjen

Om det med hänsyn till förutsättningarna för familjens försörjning och till familjens underhållsansvar är motiverat, kan landskapet när ett barn med funktionsnedsättning med stöd av 12 § i lagen om särskild service med anledning av funktionshinder eller 22 § i socialvårdslagen bor någon annanstans än med den egna familjen av barnets föräldrar ta ut en avgift för kostnaderna för underhållet för barnet inom familjevård, stöd för boende i boendeenhet eller boendeservice som får vara högst lika stor som det underhållsbidrag som fastställs med stöd av 1–3 § i lagen om underhåll för barn. Avgiften delas mellan föräldrarna i enlighet med deras förmåga att underhålla barnet på det sätt som föreskrivs i 2 § 1 mom. i lagen om underhåll för barn.

Landskapet kan ta ut det underhållsbidrag eller underhållsstöd som betalas ut till barnet för den period han eller hon bor inom sådan familjevård, sådant stöd för boende i boendeenhet eller sådan boendeservice som avses i 1 mom. och använda underhållsbidraget eller underhållsstödet för att ersätta kostnaderna för den nämnda tjänsten.

Utöver vad som föreskrivs i 2 mom. kan landskapet ta ut de inkomster, ersättningar eller fordringar som betalas ut till barnet och använda dem för att på det sätt som föreskrivs i 54 § ersätta kostnaderna för sådan familjevård, sådant stöd för boende i boendeenhet eller sådan boendeservice som avses i 1 mom.

Den avgift som med stöd av 2 och 3 mom. tas ut av barnet kan vara sammanlagt högst 1 857,90 euro per månad. Avgiften får dock inte överstiga landskapets kostnader för tjänsten. Landskapet ska vid uttagandet av avgiften se till att barnet får ett belopp för personligt bruk, som för ett barn som bor inom familjevård är minst det belopp för personligt bruk vid familjevård som avses i 39 §, för ett barn som bor inom stöd för boende i boendeenhet minst det belopp för personligt bruk vid slutenvård som avses i 37 § och för ett barn som bor inom boendeservice minst det belopp för personligt bruk vid boendeservice som avses i 37 §.

49 §. Färdtjänst

Landskapet kan av en kund ta ut för färdtjänst enligt 23 § i socialvårdslagen och färdtjänst enligt 16 § i lagen om särskild service med anledning av funktionshinder högst en avgift som motsvarar den kollektivtrafikavgift som tas ut i kommunen i fråga eller en annan med den avgiften jämförbar skälig avgift. Vid uttagande av avgiften ska det ses till att klientens rätt till färdtjänst inte äventyras.

50 §. Laboratorieundersökningar och bilddiagnostik som utförs efter remiss från privatläkare

För laboratorieundersökningar och radiologiska undersökningar som görs efter remiss från privatläkare och till vilka inte ansluter sig andra undersökningar eller behandlingsåtgärder kan landskapet ta ut högst en avgift som motsvarar kostnaderna för tjänsteproduktionen.

51 §. Avbrott i tjänsten

För i 35, 37 och 39 § avsedda tjänster kan landskapet ta ut en avgift för perioden av ett tillfälligt avbrott som beror på kunden. Även för en under 18-årig kunds tillfälliga frånvaro kan en avgift tas ut, om det inte kan anses oskäligt.

Om en i 1 mom. avsedd tjänst avbryts över fem dagar, ska ingen avgift tas ut för den period som överskrider fem dagar. Om servicen i hemmet avbryts för en kortare tid av orsaker som beror på landskapet eller för att klienten får sluten vård, tas inte heller för de nämnda fem dagarna en avgift ut. När avbrottet i tjänsten pågår hela månaden tas ingen avgift ut.

Sjukhusvård anses inte vara avbrott i långvarig sluten vård och i serviceboende med heldygnsomsorg.

52 §. Ett skadat, försvunnet eller icke-återlämnat hjälpmedel

Om ett sådant hjälpmedel för medicinsk rehabilitering som avses i 29 § i hälso- och sjukvårdslagen har skadats eller försvunnit genom hantering som strider mot bruksanvisningar eller av uppenbar vårdslöshet eller om kunden inte har återlämnat hjälpmedlet, kan landskapet högst enligt de faktiska kostnaderna ta ut ett belopp enligt utgifterna för anskaffning av ett nytt hjälpmedel eller reparation av det skadade av kunden. Även av en kund under 18 år kan ett belopp enligt utgifterna tas ut, om det inte kan anses oskäligt.

53 §. En person utan hemkommun i Finland

Landskapet kan av en person utan hemkommun i Finland ta ut en avgift som högst motsvarar landskapets kostnader för tjänsten, om inte något annat följer av en internationell överenskommelse som är bindande för Finland.

Av en person som avses i 1 mom. får dock ingen avgift tas ut för vaccinationer enligt 9 § 1 mom. 11 punkten och för sådan brådskande undersökning, behandling och förskrivning av läkemedel för behandling som avses i 50 § i hälso- och sjukvårdslagen i syfte att förhindra smittspridning när det gäller en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en gravid hiv-positiv kvinna, med undantag för en person vars vistelse i Finland är avsedd att vara tillfällig eller som med stöd av någon annan lag eller från en försäkring får ersättning för kostnaderna.

Av en person som avses i 1 mom. får ingen avgift tas ut för psykosocialt stöd, som med stöd av 17 § 1 mom. i socialvårdslagen eller 27 § 2 mom. 1 punkten i hälso- och sjukvårdslagen ges en person som fallit offer för terrorism.

7 kap. Särskilda bestämmelser

54 §. Uttagande av inkomst, ersättning eller fordring till landskapet

Trots vad som föreskrivs någon annanstans i lag kan landskapet ta ut pension, livränta, underhållsbidrag eller understöd eller andra fortlöpande eller som engångsbelopp inflytande inkomster, ersättningar eller fordringar för den period som kunden får sådan sluten vård, sådan service på en institution, sådant serviceboende med heldygnsomsorg eller sådan familjevård som ordnas av landskapet.

Landskapet kan ersätta den avgift som fastställts för kunden med de inkomster, ersättningar och fordringar som avses i 1 mom., dock med hänsyn till vad som föreskrivs om inkomsterna, ersättningarna och fordringarna någon annanstans i lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av lag.

Landskapet ska senast två veckor före utbetalningen meddela utbetalaren att inkomsten, ersättningen eller fordringen betalas ut till landskapet.

Om landskapet tar ut den inkomst, ersättning eller fordring som betalas ut till kunden, ska det se till att kunden får ett belopp för personligt bruk, som för en kund som får sluten vård eller service på en institution är ett sådant belopp för personligt bruk vid sluten vård som avses i 37 § 3 mom., för en kund som får serviceboende med heldygnssomsorg minst det belopp för personligt bruk vid serviceboende med heldygnssomsorg som avses i 37 § 3 mom. och för en kund som får familjevård minst det belopp för personligt bruk vid familjevård som avses i 39 §.

55 §. Dröjsmålsränta

Om en kundavgift inte har betalats på förfallodagen, kan landskapet ta ut en årlig dröjsmålsränta från förfallodagen högst enligt 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982).

Bestämmelser om indrivning av fordringar som förfallit till betalning finns i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

56 §. Utsökning av avgifter

En avgift som har fastställts med stöd av denna lag och dröjsmålsränta som tas ut med stöd av 54 § får indrivnas i utsökningsväg utan dom eller beslut på det sätt som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Utgifter som föranleds landskapet av att en avgift som fastställts med stöd av denna lag drivs in får indrivnas i utsökningsväg utan dom eller beslut på det sätt som föreskrivs i 10 f § i lagen om indrivning av fordringar.

57 §. Återbetalning och kvittning av avgift

Om landskapet utan grund eller till för stort belopp har tagit ut en avgift som avses i denna lag, ska landskapet utan dröjsmål betala avgiften eller en del av den tillbaka till kunden.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom., kan landskapet besluta att det belopp som betalas tillbaka till kunden kvittas som betalning till landskapet för en avgift som fastställts enligt denna lag. Landskapet ska underrätta kunden om den utförda kvittningen.

58 §. Indexjusteringar

De belopp som anges i 10 §, 13 § 1–3 mom., 14 § 1 och 2 mom., 16 § 1 mom., 17 § 1 och 2 mom., 18 § 1 och 2 mom., 19–23 § 1 mom., 24 §, 25 § 1 och 2 mom., 26 § 1 mom., 29 §, 30 § 1 mom., 31 och 32 §, 33 § 1 och 2 mom., 47 § och 48 § 4 mom. justeras vartannat år i enlighet med förändringen i det folkpensionsindex som avses i 2 § i lagen om folkpensionsindex (456/2001). Beräkningen ska göras utifrån poängtalet för folkpensionsindexet för de folkpensioner som skulle betalas

ut i justeringsårets januari månad. Det indexjusterade beloppet avrundas till närmaste 0,10 euro med undantag för beloppet för det avgiftstak som avses i 10 § 1 mom. och som avrundas till närmaste hela euro.

Det belopp för personligt bruk som föreskrivs i 37 § 3 mom. och 39 § samt det belopp för inkomstgränsen som föreskrivs i 35 § 3 mom. och det belopp för höjningen av inkomstgränsen som föreskrivs i 4 mom. i den paragrafen justeras varannat år i enlighet med förändringen i det arbetspensionsindex som avses i 98 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006). Som grund används det poängtal för arbetspensionsindex som har fastställts för justeringsåret för tillämpning av 98 § i lagen om pension för arbetstagare. Det indexjusterade beloppet avrundas till närmaste hela euro.

Indexjusteringarna enligt 1 och 2 mom. träder i kraft den 1 januari det år som följer justeringsåret.

Social- och hälsovårdsministeriet publicerar de i 1 och 2 mom. avsedda indexjusterade beloppen i Finlands författningssamling inom justeringsårets oktober månad.

59 §. Ändringssökande

Omrövning av ett beslut om en avgift och om en faktura får begäras hos den myndighet som avses i 130 § 2 mom. i landskapslagen på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003).

Ett beslut som meddelats med anledning av begäran om omrövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

60 §. Uppföljningstjänst för tjänsteproduktionen

Landskapet har rätt att för utförande av de uppgifter som föreskrivs i denna lag få behövliga upplysningar om social- och hälso-tjänster som tillhandahållits en kund och om tjänstekostnader från den uppföljningstjänst för tjänsteproduktionen som avses i 77 § 2 mom. 4 punkten i valfrihetslagen.

61 §. Landskapets rätt till information

En statlig myndighet, en kommunal myndighet och en landskapsmyndighet samt något annat offentligt samfund, Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, en pensionsstiftelse och någon annan pensionsanstalt, försäkringsanstalt, arbetsgivare, arbetslöshetskassa och tjänsteproducent inom social- eller hälsovården har skyldighet att på landskapets begäran avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna lämna alla uppgifter och utredningar om kundens ekonomiska ställning som finns i dess besittning och är nödvändiga vid fastställandet av kundavgiften, om det landskap som fastställer avgiften inte av kunden eller kundens ombud har fått tillräckliga och tillförlitliga uppgifter för fastställande av avgiften.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på uppgifter och utredningar om en sådan persons ekonomiska ställning som har levit i gemensamt hushåll i äktenskap eller samboförhållande med person som är klient inom serviceboende med heldygnsomsorg eller kund inom långvarig slutenvård, om den avgift som tas ut för serviceboendet med heldygnsomsorg eller den slutna vården fastställs eller har fastställts med stöd av 37 § 2 mom. utifrån makarnas sammanräknade inkomster.

Den skyldighet som avses i 1 och 2 mom. gäller också penninginstitut, om landskapet inte får tillräckliga uppgifter och utredningar av dem som nämns i 1 mom. och om det finns grundad anledning att misstänka att de uppgifter som kunden eller kundens ombud har lämnat är otillräckliga eller otillförlitliga. Begäran ska framställas skriftligen till penninginstitutet, och en tjänsteinnehavare som förordnats av en nämnd som inrättats av det landskapsfullmäktige som avses i 4 kap. 16 § i landskapslagen är berättigad att fatta beslutet om att begäran ska framställas. Innan begäran framställs till penninginstitutet ska den vars uppgifter begärs underrättas om begäran.

De uppgifter som avses i 1 och 2 mom. kan lämnas med hjälp av en teknisk anslutning till den som har rätt till informationen. Innan den tekniska anslutningen öppnas ska den som överlåter uppgifterna se till att de skyddas på behörigt sätt.

8 kap. Ikraftträdande

62 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

63 §. Lag som upphävs

Genom denna lag upphävs lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992), nedan *den lag som upphävs*.

Med en hänvisning till den upphävda lagen i någon annan lag avses efter denna lags ikraftträdande en hänvisning till denna lag, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

64 §. Övergångsbestämmelser

När denna lag träder i kraft fortsätter en klientavgift som fastställts och ett beslut om avgiftsfria tjänster som fattats med stöd av den upphävda lagen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den att gälla för personer med funktionsnedsättning under den giltighetstid som antecknats i beslutet om avgiften eller tjänsten, tills personens servicebehov bedöms på nytt, dock högst två år från denna lags ikraftträdande. Omprövning av servicebehovet kan påbörjas på initiativ av en person med funktionsnedsättning eller på initiativ av landskapet när detta är förenligt med klientens förändrade servicebehov.

Sådan vård och sådant uppehålle för andningsförlammningspatienter samt sådan transport i anslutning till vården som beviljats med stöd av den upphävda lagen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den är avgiftsfria två år från denna lags ikraftträdande. Sådan ersättning för uppehålle som betalats ut till andningsförlammningspatienter med stöd av bestämmelser som utfärdats med stöd av den upphävda lagen slopas i två omgångar på så sätt att ersättningen sänks med 50 procent den 1 januari 2021 och den 1 januari 2022 slopas ersättningen helt.